

Torpet Ön (Strömstorp)

Torpplatsen på 1970-talet. Foto publicerat med tillstånd av länsmuseum.

Torpplatsen Ön är belägen mitt på Norra Ståksön. Platsen är känd sedan mitten av 1600-talet. 1663 omtalas den som "nybygget Strömstorp". Några årtionden senare kallas den Ön eller Öhn som man skrev då. Själva torphuset kallades ibland för Östugan. Till torpet hörde närliggande åkrar, och längre bort låg kärmarken som användes som äng. Hit tog man sig ursprungligen på stigen från Almarestäkets herrgård vilken korsade stora landsvägen där f d restaurangen Dalkarlsbacken nu ligger.

I torpet Ön har under årens lopp bott många torpare, skogvaktare, statdrängar och arbetskarlar med sina familjer. Vanligen bodde två familjer samtidigt i huset. Från torparen Jan Larssons bouppteckning 1773 kan vi utläsa att han höll inte mindre än 1 häst, 4 kor, 15 får och 4 svin. När järnvägen drogs fram över Ståksön under 1870-talet drogs spåret tvärs över torpplatsen så att torpstugan kom att ligga söder om och jordkällaren norr om järnvägsspåret. Det verkar som om platsen övergavs som bostad på 1930-talet.

Det sista torphuset på platsen, en knuttimrad parstuga, brann ner i början av 2000-talet. Torpgrunden är utplanad. Det kvarvarande förfallna uthuset är nedbrunnet.

Karta från 1690.

Karta 1802. 62 är hustomt och 65 en åkerlinda.

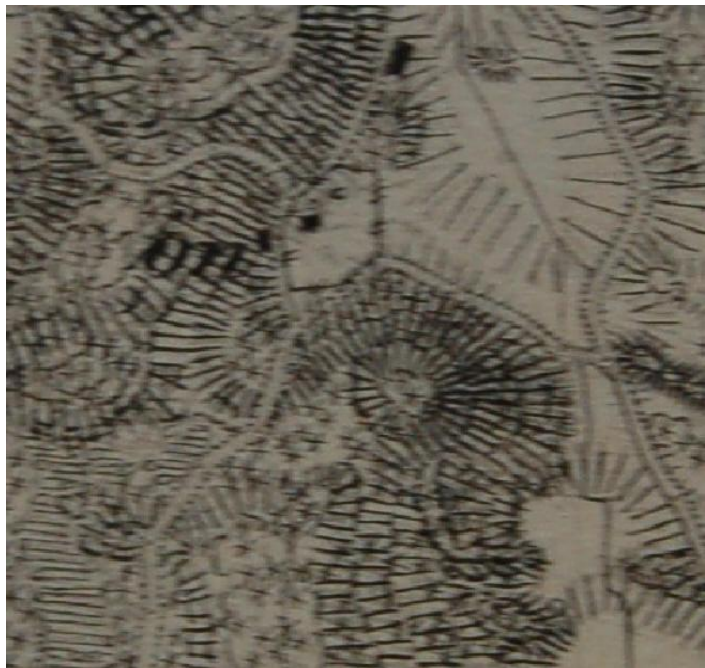
Torpstugan enligt 1690 års karta.

Det sista uthuset (dec 2009). I början av 1900-talet höll torparen två kor, en gris samt smådjur. Huset mäter 9,3 x 4,2 m. Fädelen uppförd i timmer. El har varit framdragen. Nedbrunnet.

Karta från 1860-talet, innan järnvägen kom. Norr om torpplatsen syns två byggnader vid ängskanten, kanske lador tillhörande herrgården.

Topografisk karta 1869. Torpplatsen är markerad nästan som en fyrkant. Vägar (stigar) gick åt alla håll. De öppna fälten är den del av åkermarken som disponerades av torpet.

Ekonomiska kartan 1952. Järnvägen löper över den gamla torpplatsen

Jordkällaren idag (nov 2011).